

NIEUWSBRIEF

Nummer 6 - november 2011

Contactadressen

Douwe Zondervan (voorzitter)
Iewâl 28
8551 PT Woudsend
tel. (0514) 59 16 79
e-mail: douwezondervan@planet.nl

Siemon de Vries (secretaris)
A.H. Trompstrjitte 18
8551 NV Woudsend
tel. (0514) 59 19 51
e-mail: siemondvries@hetnet.nl

Peter Kranendonk (penningmeester)
Midstrjitte 71
8551 PJ Woudsend
tel. (0514) 59 25 24
e-mail: phkranendonk@zonnet.nl

Bankrekeningnr. 29.63.35.134 t.n.v.
Stichting Historische Kring Woudsend

Ons werk wordt mede mogelijk
gemaakt door een bijdrage van

Stichting Woudsend
Anno 1816

Beste donateurs,

Hierbij ontvangt u onze zesde nieuwsbrief. Hiermee willen wij u, als donateur van de Historische Kring Woudsend, op de hoogte houden van onze activiteiten en ontwikkelingen.

Inloopmiddagen

Sinds oktober zijn de inloopmiddagen weer gestart. Elke maandagmiddag van 14.00-16.00 uur zijn wij in het MFC present voor het ontvangen van bezoekers die vragen hebben of materiaal komen brengen. Een ploegje van zo'n tien vrijwilligers verwerkt en ordent het materiaal voor ons archief. De bedoeling is dat documentatie en fotomateriaal op den duur digitaal via een website beschikbaar kan komen.

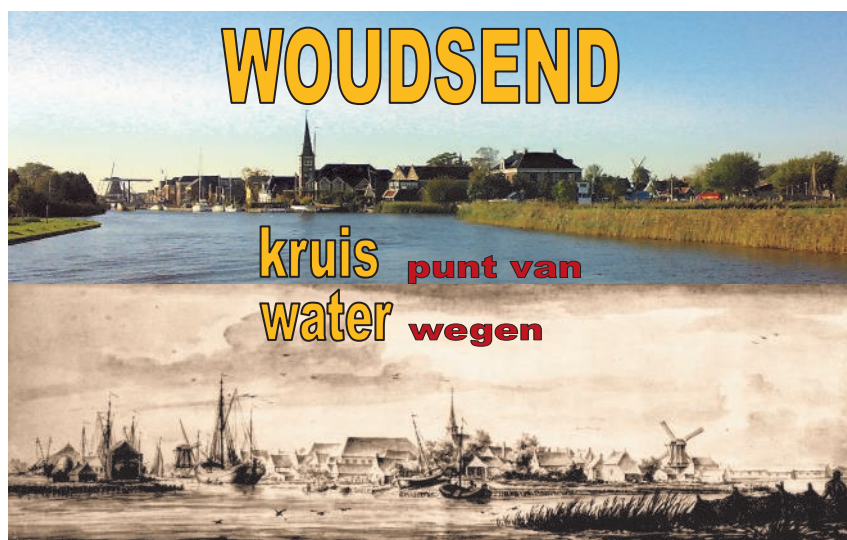
Donateurs

Het aantal donateurs van de Historische Kring van Woudsend groeit gestaag. Op dit moment hebben wij 125 donateurs. In december ontvangen donateurs een betalingsverzoek voor 2012. Na betaling ontvangt men dan de donateurskaart 2012 die weer vrij toegang geeft tot de avonden de Historische Kring.

Donateursavond

Op vrijdag 25 november zijn in het MFC twee nieuwe presentaties te zien van de Historische Kring over de geschiedenis van Woudsend. De aanvang is 20.00 uur en de donateurs hebben uiteraard vrij entree.

We beginnen de avond met de première van een nieuwe film over de geschiedenis van Woudsend: "Woudsend, kruispunt van waterwegen". Deze film laat de ontstaansgeschiedenis van Woudsend zien en gaat vooral in op de positie van Woudsend aan het water als verbindingspunt van (water)wegen. Mooie beelden worden gegeven van de ge-

schiedenis van onze beroemde brug en bijvoorbeeld van de Eewal en van de Weisleat.

De film is gemaakt door amateurfilmer en dorpsgenoot Leo Harland in samenwerking met de Historische Kring. Leo zal op 25 november bij de première zelf zijn nieuwe film inleiden.

De tweede presentatie wordt verzorgd door Douwe Zondervan en is een eerste aanzet om de dorps historie in kaart te brengen en uit te dragen.

Hoe Woudsend, Ypecolsga, Indyk en Smallebrugge zijn ontstaan en wanneer, zullen velen niet precies weten. In de loop van de jaren is veel informatie beschikbaar gekomen, waarmee een beeld van de geschiedenis van Woudsend e.o. kan worden geschetst. De Historische Kring Woudsend is begonnen om deze informatie te verzamelen en te gebruiken voor de geschiedschrijving van ons dorp en omstreken. Het is uiteraard de bedoeling om dit zo compleet mogelijk te maken. Maar dat vergt veel tijd en onderzoek.

In de ontwikkeling van de dorpen speelden de kerken een belangrijke rol. Wij hebben hierover al veel informatie verzameld, die we als basis hebben kunnen gebruiken voor een presentatie, met beelden en tekst. Hierbij wordt natuurlijk ook aandacht besteed aan het Carmelieten klooster, dat veel voor Woudsend heeft betekend. Dit wordt aangevuld met informatie over het ontstaan van Woudsend en omliggende dorpen. Door zo nu en dan even terug te vallen op de "wereldgeschiedenis" proberen we ook een indruk te geven in wat voor omstandigheden onze dorpsgenoten vroeger hebben moeten leven.

Foto links: Een stuk beeldhouwwerk uit het vroegere Carmelietenklooster.

Na de première van de nieuwe film is de DVD bij de Historische Kring verkrijgbaar voor € 5,00. Ook na 25 november kan de DVD via het secretariaat besteld worden. Verzendkosten worden in rekening gebracht.

Herinneringsboek voor reünisten Woudsend Verzekeringen

De Historische Kring Woudsend heeft een herinneringsboek over Woudsend Verzekeringen uitgegeven, speciaal gemaakt ter gelegenheid van de reünie van de verzekeringsmaatschappij op 1 oktober jl. Het boek is samengesteld door enkele oud-medewerkers van Woudsend Verzekeringen: Jan Daems, Fedde Hornstra, Willem Spoelstra, Leo Visser en Siemon de Vries. Het boek kon door financiële steun van de Stichting Woudsend anno 1816 tot stand komen.

Het boek kreeg als titel 'De Parel in de Kroon'. Zo werd 'Woudsend' genoemd, nadat het zich na de overname door Stad Rotterdam ontwikkelde tot een winstgevend bedrijf binnen het Assurantieconcern. Het boek geeft in het eerste gedeelte een korte geschiedenis van de verzekeringsmaatschappij. Ook de grote rol die het geslacht Tromp heeft gehad voor het dorp en de verzekeringsmaatschappij komt aan de orde. Verder wordt aandacht besteed aan het belang van de maatschappij voor het dorp. En natuurlijk vele herinneringen aan 'het kantoor', waar ook veel Woudsenders hun eerste werkervaring hebben opgedaan. Het tweede gedeelte van het boek is ingericht als foto-album. Mooi in beeld is gebracht hoe het aanzien van de lewâl met de groei van 'het kantoor' veranderde. Het boek komt vooralsnog niet in de losse verkoop.

Eerbetoon aan Jan J. de Vries

Bij de Historische Kring bestond al heel lang de wens om Jan te eren voor alle inspanningen die hij heeft gedaan om een stuk historie van Woudsend uit te pluizen en vast te leggen voor ons en ons nageslacht. De 128 verhalen die hij voor de dorpskrant schreef over Woudsend en Woudsenders van vroeger zijn vastgelegd in vier naslagwerken. Uniek in zijn verhalen waren de historische feiten over ons dorp die hij verweefde in die verhalen. Maar Jan deed meer, hij schreef in een jaar tijd een boek over de herinneringen en gebeurtenissen in en rond ons dorp in de Tweede Wereldoorlog, met voor velen nauwelijks bekende verhalen.

In z'n eerste verhaal voor de dorpskrant schreef Jan dat hij zijn liefde voor z'n geboortedorp, dat hij op 18-jarige leeftijd verliet, nooit is kwijtgeraakt. Dat uitte zich in het verzamelen van alles wat over Woudsend en omgeving ging. Om gezondheidsredenen heeft hij inmiddels afscheid genomen van een groot deel van die verzameling, door die te schenken aan de Historische Kring. En we zijn er ondertussen wel achter gekomen dat het een waardevolle verzameling is.

Uiteindelijk werd bij ons het idee geboren om hem een schilderij van hemzelf aan te bieden. Oud-Woudsender en vrijwilliger bij de Historische Kring Jouke Hoekstra, tekenleraar van beroep, nam de uitdaging aan hem op doek vast te leggen.

Voor het schilderij van Jan J. de Vries heeft hij gezocht naar een harmonie van hem met de historie van zijn geboortestreek. Daarbij kwam hij op het idee om de boerderij 'De Eersteling', nog steeds in bezit van de familie De Vries, erbij te betrekken.

Op het schilderij zien we Jan in een raamwerk, gebaseerd op het door Aede Lützens beschilderde behangsel dat ooit de schoorsteenmantel in de boerderij sierde, en nu in een reconstructie terug te vinden is in de Ypecolsgakamer in het Fries Scheepvaart Museum in Sneek. Op de achtergrond binnen het raamwerk zien we de boerderij 'De Eersteling'. Jouke schilderde Jan zelf vanaf een foto.

Op zaterdag 15 oktober kwam Jan voor het eerst sinds twee jaar weer naar Woudsend, vergezeld door zijn partner Jan van den Berg, voor een bezoek aan de familie. Een mooie gelegenheid voor ons om hem het schilderij aan te bieden. In het bijzijn van andere familieleden vertelde voorzitter Douwe de reden van het bezoek en overhandigde Jouke het schilderij aan Jan namens de Historische Kring en het dorp Woudsend. Volkomen verrast nam Jan het schilderij in ontvangst en genoot zichtbaar van het unieke kunstwerk.

Van Jan hebben we inmiddels gehoord dat het schilderij een mooi plekje in de woonkamer heeft gekregen.

Foto boven: Jan de Vries en Jouke Hoekstra, de maker van het schilderij dat Jan hier toont (foto Jan Osinga).

Frisia Occidentalis

In een eerdere nieuwsbrief hebben wij u de ingelijste kaart van Friesland, getekend door Gerard Mercator, al eens laten zien. We schreven toen dat de kaart aan een opknabbeurt toe is. Wel, die opknabbeurt is inmiddels gedaan door een restaurateur.

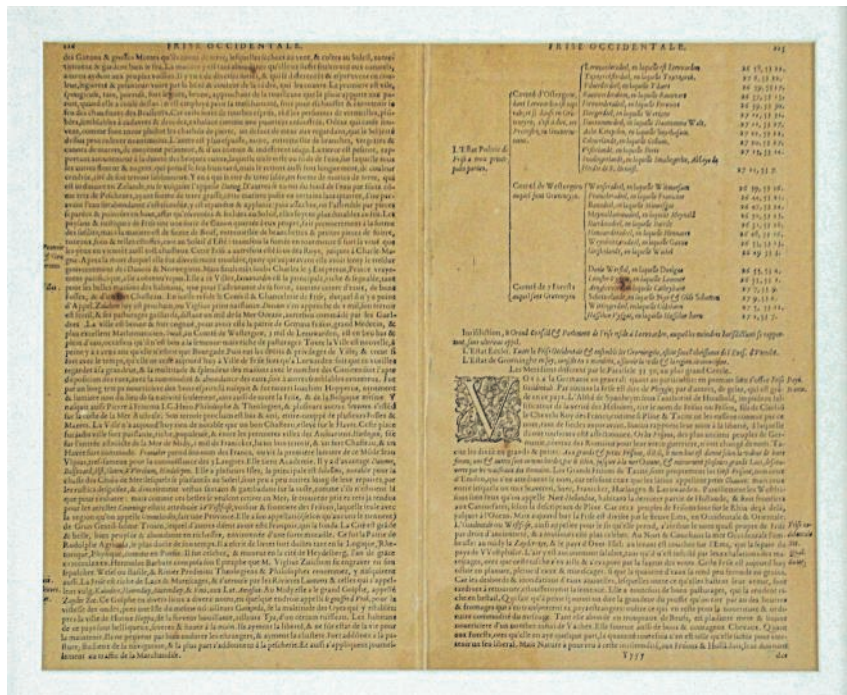
Toen de kaart uit de lijst kwam bleek de achterkant van de kaart voorzien te zijn van een Franse tekst. Dat was het bewijs dat de kaart uit een atlas komt en aan de hand van de signatuur aan de achterzijde kon ook worden vastgesteld uit welke atlas.

De kaart komt uit een atlas van Van der Krogt en Koeman, die is uitgegeven in 1613. De kaart bestaat uit twee delen die in het midden met een kleine overlapping over elkaar heen zijn geplakt. De kaart is, zo gebruikelijk in die tijd, met de hand ingekleurd. Daarom vind je eigenlijk ook geen andere kaart met exact dezelfde kleuren.

Dat met de hand ingekleurd zijn was bij de restauratie direct ook het probleem. Omdat op de kaart een paar roestplekken aanwezig zijn, zou de kaart – om verdere aantasting te voorkomen – in een bad moeten, waardoor de kleuren verdwijnen en de kaart weer opnieuw ingekleurd zou moeten worden. Mede vanwege de kosten hebben we daar van afgezien.

De kaart is door de restaurateur opnieuw ingelijst op een wijze dat beide zijden van de kaart nu zichtbaar zijn, dus zowel aan de voor- als de achterzijde voorzien van glas. De kaart zelf is beschermd door nieuwe passepartouts.

Op de foto boven de kaart zelf en op de foto onder de achterkant van de kaart.

Kort

- De Historische Kring zal weer present zijn op de komende wintermarkt, 17 december in het MFC. Bij onze tafel is materiaal uitgestald, kunnen fotoboeken ingezien worden, kan materiaal (boeken, DVD's) gekocht worden en staan wij u graag te woord. U bent van harte welkom!
- Volgend jaar, op zaterdag 22 september 2012, is er weer een 'Historysk Festival Súdwest', dat wordt georganiseerd door Netwerk Streekarchief Zuidwest Fryslân. Deze keer wordt het festival gehouden in Bolsward. Zet deze datum alvast in uw agenda.